

PM 2008: RIII (Dnr 312-2613/2006)

Namnge plats efter frihetsrörelsen Solidaritet

Skrivelse av Barry Andersson och Elisabeth Brandt Ygeman (båda s)

Borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande
Skrivelsen av Barry Andersson och Elisabeth Brandt Ygeman (båda s) avslås.

Föredragande borgarrådet Kristina Alvendal anför följande.

Ärendet

Barry Andersson och Elisabeth Brandt Ygeman (båda s) har i en skrivelse till kommunstyrelsen av den 14 juni 2006 föreslagit att plats, gata eller torg namnsätts efter frihetsrörelsen Solidaritet.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsbyggnadsnämnden och stadsledningskontoret. Stadsledningskontoret anser i likhet med stadsbyggnadsnämnden att namnsättning efter organisationer skulle få svåröverblickbara konsekvenser varför skrivelsens förslag avstyrks.

Mina synpunkter

Den massiva folkliga resningen mot kommunismen i Östeuropa är en av vår tids viktigaste händelser. Tack vare den frihetskamp som fördes vid exempelvis den sjungande revolutionen i Estland, måndagsdemonstrationerna i DDR och Solidaritets bildande i Polen skapades grunden för dagens demokratiska Centraleuropa. Inte minst göt Lech Wałęsas personliga kamp mot den orättfärdiga regimen mod i miljontals östeuropéer och de bevisade att kampen inte alltid skulle komma att slås ned med tung sovjetisk vapenmakt. Trots att det regerande polska Arbetarpartiet 1981 förbjöd Solidaritet, fängslade dess medlemmar och införde undantagstillstånd i sin rädsla för människors fria vilja, fortsatte kampen oförtrutet. Polen kom så småningom att bli det första land där det kommunistiska systemet vältes över ända. När de första fria val hölls 1989 resulterade det i en jordskredsseger för Solidaritet, något som kom att tjäna som inspiration för människor i andra östeuropeiska länder. På Norrmalmstorg finns ett monument med namnet Frihetens källa, som just har till syfte att påminna om den svenska solidaritetsrörelsen med de baltiska ländernas självständighets- och demokratirörelser. Monumentet finns på Norrmalmstorg för att det var där som Måndagsrörelsen hade sina manifestationer under slutet av 1980- och början av 1990-talet.

Solidaritets kamp är berömvärd och dess betydelse för miljontals människors frihet från kommunism kan inte överskattas, men icke desto mindre är dess koppling till Stockholm inte tydlig. Att namnge en plats efter denna organisation skulle också kunna skapa krav på att andra organisationer också får ge namn till gator, torg eller platser. Då rester av Solidaritet ännu existerar på lokalnivå i form av ”Solidaritets

valallians” vore det även ett uppseendeväckande frångående av stadens policy att det är *avlidna personer* som skall åminnas.

Oavsett hur viktiga en organisations insatser för frihet och demokrati kan vara vill jag förtydliga att namnsättning framgent endast bör komma ifråga till minne av enskilda personer.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande Skrivelsen av Barry Andersson och Elisabeth Brandt Ygeman (båda s) avslås.

Stockholm den 24 oktober 2008

KRISTINA ALVENDAL

Bilaga

Skrivelse

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden *Roger Mogert* (s), *Yvonne Ruwaida* (mp) och *Ann-Margarethe Livh* (v) enligt följande.

Vi föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta att

1. Återremittera ärendet.
2. Därutöver anföra följande.

Vi kan sympatisera med argumentet att det bör finnas principer för namngivningen av allmän plats och att det är komplicerat att förhålla sig till organisationer som fortfarande existerar.

Likväl anser vi att skrivelsen bemöts njuggt och inte tas på det allvar som den förtjänar. Det finns tre gånger så många polacker i Stockholm som människor med baltiskt ursprung. Händelserna i Polen utgjorde ett slags startskott för utvecklingen i öststaterna under 80- talet. Givetvis är det den historiska betydelsen av händelserna, inte organisationen, som ska uppmärksammas. (Det är sannolikt ingen som anser att monumentet Frihetens källa på Normmalmstorg är något annat än ett uppmärksammande av den händelseutveckling som ledde till de självständiga baltiska staterna. Ingen skulle väl associera det till den moderata Europaparlamentsgruppen, bara för att Gunnar Hökmark var en av de ansvariga politikerna.)

Vi anser därför att staden bör kunna uppmärksamma dessa viktiga historiska händelser. Inte minst som Polen är en av de större Östersjönationerna och det finns en rad samarbeten och band mellan vår region och Polen. Ett uppmärksammande skulle kunna vara lämpligt till år 2009, då vi också kan fira 20 år sedan murens fall.

ÄRENDET

Barry Andersson och Elisabeth Brandt Ygeman (båda s) har i skrivelse den 14 juni 2006 föreslagit att plats, gata eller torg namnsätts efter frihetsrörelsen Solidaritet.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret samt till stadsbyggnadsnämnden.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 29 november 2006 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret är väl medvetet om den betydelsefulla roll som frihetsrörelsen Solidaritet spelade i samband med diktaturens fall i Polen och övergången till demokrati med Lech Walesa som folkvald ledare. Vid remissbehandlingen har stadsbyggnadsnämnden anfört att en namnsättning efter en befintlig organisation skulle strida mot principerna för namnsättning inom staden som utgår ifrån att det är personer som skall åminnas. Det anförs också att det redan i nuläget är problematiskt att tillgodose olika önskemål om namnsättning efter hedervärda personer. Skrivelsens förslag har därför avstyrkts av stadsbyggnadsnämnden. Stadsledningskontoret inser, i likhet med stadsbyggnadsnämnden, att de prejudicerande effekterna skulle bli svåröverskådliga av namnsättning efter organisationer. Stadsledningskontoret får således förorda att namnsättning framgent endast bör ifrågakomma till minne av enskilda personer. Vad gäller det framlagda förslaget ser dessutom stadsledningskontoret det som tekniskt komplicerat att namnsätta allmän plats med utgångspunkt från begreppet solidaritet som står för något som uttrycker medkänsla och sympati på ett allmänt plan.

Skrivelsens förslag bör därför avslås.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 22 november 2006 att som svar på remissen överlämna och åberopa stadsbyggnadskontorets utlåtande.

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande daterat den 9 oktober 2006 har i huvudsak följande lydelse.

Namnberedningen diskuterade vid sitt sammanträde den 26 september 2006 en skrivelse från Barry Andersson (s) och Elisabeth Brandt Ygeman – ställd till kommunstyrelsen och remitterad till namnberedningen – om att namnge en plats, en gata eller ett torg i Stockholm efter den polska frihetsrörelsen Solidaritet. Beredningen konstaterar att ett sådant namn, givet efter en levande organisation, skulle strida mot principerna för namnsättning i Stockholm och riskera att bli ett prejudicerande fall med svåröverblickbara konsekvenser. Det är namnberedningens uppgift att föreslå lämpliga namn där namn behövs, och det är också namnberedningens uppgift att finna lämpliga lokaler för tilltänkta namn. Redan nu är det svårt att hantera de återkommande önskemålen och kraven att namnge platser i Stockholm efter hedervärda personer. En ny modell att också sätta hedrande namn efter rörelser/organisationer skulle förstärka dessa svårigheter ytterligare.

Mot bakgrund av ovanstående beslöt namnberedningen att avstyrka namnsättning av plats, gata eller torg efter frihetsrörelsen Solidaritet.

Skrivelse om att namnge plats efter frihetsrörelsen Solidaritet

Den 12 maj 2006 invigde Stockholmsregionens Europakommitté (SEU) sin representation i Warszawa. Beslutet att öppna representationen var viktigt för att stärka och fördjupa de kontakter och det samarbete som finns mellan Polen och Stockholmsregionen sedan flera år tillbaka. År 2002 tecknade Stockholms läns landsting ett samarbetsavtal med regionen Mazovien och ett antal kommuner i Stockholmsregionen har vinnorsavtal med stadsdelar i Polen, däribland Solna, Nacka, Strängnäs och Södertälje. Utöver detta kan nämnas att projektet Kista Matching befinner sig i etableringsfasen av samarbetskontakter med staden Bialystok.

Polens EU-inträde 2004 har också inneburit att handeln mellan Polen och Stockholmsregionen har ökat i snabb takt. Landet har med sin stora befolkning, sitt centrala läge i Europa och en snabb ekonomisk utveckling också intagit en stark position på den internationella handelsmarknaden och därmed blivit en attraktiv handelspartner för Stockholmsregionens företag.

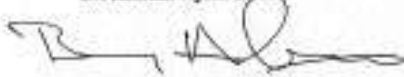
Vägen från en kommunistdiktatur med planekonomi till att bli en demokratiskt styrd och respekterad republik påbörjades på allvar under 1980-talet med strejken i Gdańsk som leddes av elektrikern Lech Wałęsa och de s.k. rundabordsamtalen mellan regimen och frihetsrörelsen Solidaritet - samma rörelse som 1989 vann det första demokratiska valet i Polen och kunde utropa Wałęsa som landets första demokratiskt valda ledare. Frihetskampen fick inte bara betydelse och genomslag i Polen. Solidaritets valseger lade grunden för den frihetsväg som kort därefter sköjde över hela Östeuropa med Berlinmurens fall som den tydligaste symbolen för demokratis seger över diktaturen.

Det fördjupade samarbetet mellan öst och väst, samt den betydelse som öststaternas befrielsekamp haft för övriga Europas utveckling ger oss anledning att föreslå att en plats, en gata eller ett torg uppkallas efter frihetsrörelsen i Polen, Solidaritet. Detta skulle vara ett viktigt erkännande för det nya demokratiska Polen och de regioner och städer som Stockholmsregionen samarbetar med, det blir en påminnelse om en hemsk historia som bara endast ligger några år tillbaka i tiden. Det skulle dessutom förstärka bilden av en Stockholmsregion som söker samverka med de nya EU-länderna. I Warszawa planeras genomförandet av en liknande symbolhandling.

Med anledning av ovanstående föreslår jag följande.

Stadsbyggnadskontorets namnberedning uppmanas att ta fram förslag till en plats, gata eller torg som kan uppkallas efter frihetsrörelsen Solidaritet.

¹⁴
Stockholm 8 juni 2006

Barry Andersson (s)
Kommunfullmäktiges ordf.

Elisabeth Brandt Ygeman